

22-ётоқхона саҳни — азадор. Саранжом-саҳида саҳида стулларга кўрчапчалар ташланган. Йиул бўйнодаги киқинагина сурди тун, дўлпи кийиб, белини боғлаган учтут югит фо-тиҳидилар қаршиши бош этиб ўтириди. Пе-шонасини кўй кийицада таниған нозисини бирор кирот билан кўръон тиловат қимокда. Ётоқхона девори ённадиги спулларда ҳам азадор югитлар. Ўртадаги асарлар юлак ювилган. У талабалар ётоқхоналарини бир-бира билан боғлади. Тиловат тугаб, юзга фотога тор-тавётган лаҳзамда азадор югитлардан бирни ёнимга яқинлаши. Тош боғсан қобларини бузор кўтариб унга қардид.

— Конин ювоб юбориш учун кўпроқ сув сепишига тўғри келди, — деди у.

— Қарор бўлди! — сўрайман ночор.

— Ҳов авви 4-ётоқхона биноси остонасидан

шу ергани бир амалаб этиб келган. Кейин шифохонага элтоқсан юлбили... улумградик.

Мана шу йўлақда жон берди.

Бошқа газ ортиқча. Энди Тошкент давлат техника дарилфунни машина аппаратларини лойихалаш кулиятининг 4-курс сабиқ толиби Санжарбек Боражбоновинг ҳафти хотиралар шахрига кўйди... у эркин нарх-навою белгиланиши муносабати билан ўхумат томонидан тайинланган ижтимоий муҳофиза тадбирлари баҳарликлаётгани учун норозилингизниг чиққаб экан...

Санжарбекнинг дўсти ётоқтаган даҳшат алам тошлари чўйиб қолган кўзларимга ёш сизиб чиқишига йўл бермади. Эй худо! Кейинги йилларда курбонларни кўрарбек, хотилилар та-силотларни сўрайверб дийдам тош қотиб кетибди. Даҳшат!

— Ўки қанақа экан? Кўрдингизми?

— «Лёлкоров» пистолетидан...

[Эй худойм! Тилварим кесисла бўлмасмиди Сочи оқариб, тишилар тўкилаётгандан менинг ёшидаги ҳафти бир аёл ува-энлигини турларни сурнештиради. Ўшил кўрнишни мақсадидами, кетаётгани ёшлининг этагига ослини орзусидами — ҳарқалини, кийим-кечак, тақиҷоқ-яс-нончоҳар турини танлайди, аниқлайди. Мен бўл-сан...

Кўнида 5,45 калибрли ўз [улар 1473 та иш-латилган] зарбидан ички азоблари ўпирлиб чиқкан югитларни тилкалланган жасадларни даҳшати юрслар юргандан, ўзаси сунятидан ёнишади. Шунинг учунни, «Ҳар бандага осон ўлимнидан бер, худо! деб илтиқоқ кирадиган бўллиб қолганиваж.

Кўзим биздан уч юз-тўрт юз метр нарида тўлланган одамлар бахрига тушди. Чамаси, Санжарбекнинг дўстлари унинг бўзига кетган талабларни айтиб оёқка қолганинг энди.

Қандайдир катта хавотир ўша ёнка унади. Ҳайр, менинг нотанди навқирон дўстим Санжарбек! Худо рахмат қўслин Сизни. Увол кетган жонингиз, бевакт тўкилган қонигиз гўр ва ғоғиллар кўзини очсан. Сизнинг ўлимингиз — бемеҳад келвётган ахалларининг хотимаси бўлсин, илойим!

Тахминан соат 13.

Талабалар ёқусида телебор тўленаётган ўшлар дарёси «Грайсон» деб номланган ошхона рўбусидан гирдобларнади. Биз ҳам Сало-хиддин билан ўша ёнка интидик. Йўл ёқасидаги дарахтларнинг бирни остидаги темир панжара устига чиқиб олган тўрт киши одамлар оқимини ўзига торган эди. Аниқ кўринди: Муҳаммад Солиҳ ва яна уч киши...

Талабалар орасидан туртингизниг ўтирилди. Нималар дегани ёшигилмади. Га-забланган ҳалоини жўр овозда бир талабни тақоррорлари: «Ҳов шалалки! Кет бу ердан! Ҳов дероз, тўғанинг шикиллар!» (Шашар нега ва кишини ўйдайдиганинг англамади). Кўча, йўлаклар, ётоқхоналар оралигин тўлдириб газабкор тўленаётган халойин шоир Муҳаммад Солиҳ томон таллиниди. У ўшларга нималардир демокрия бўларди-ю, гани эшигилмади. Со-лиҳининг кўл ишораси билан юраётганлар, тикка турганинг аспарлар юйла тўриши. Лекин Солиҳ тутган мегафон ишламади. Шундуз талабалар сензб қолиши. Атрофдан норози овозларига:

— Микрофонни атанин узб кўйиши.

— Бошқа микрофон топиб бернишни!

— Мегафон, деб!

Шу пайт талабалардан ички киши сакраб Солиҳга яқинлашига да, унинг ўйлида гапирмаётган мегафонни тортиб олиб йўл четидаги ариқага улоқтириди. Солиҳ билан азадор ота сакраб пастига тушиши. Уларни ўшлар ўраб одилар, бошкадардан бу ерни тарзи этишларни талаҳ килиши. (Улар, чамаси, кечаги тўхумни саотларда ҳам шу шахарчада бўлган шекилини. Ўшлар уларни шу ерда турниб ўқ ўзилини тўхтамаганинида айб-ларидар). Газабай жунубига келган халойик куч ва унинг атрофини тўлдириб шаҳар томон оқа бошлади. Катта кўча билан йўлаклар оралигинда экилган дарахтлар катари бўйлаб лойда тоййол-тоййола оқимишин олдига ўтиб олиш ва ўшларни тўхтатиш ниятида жон ҳолатда чопдид...

— Микрофонни атанин узб кўйиши.

— Мегафон, деб!

Шу пайт талабалардан ички киши сакраб Солиҳга яқинлашига да, унинг ўйлида гапирмаётган мегафонни тортиб олиб йўл четидаги ариқага улоқтириди. Солиҳ билан азадор ота сакраб пастига тушиши. Уларни ўшлар ўраб одилар, бошкадардан бу ерни тарзи этишларни талаҳ килиши. (Улар, чамаси, кечаги тўхумни саотlарда ҳам шу шахарчада бўлган шекili).

— Ишиманглар бу хотинга!

— Сизларни чалитарапти!

— Кайтма деялман санларга. Қайтма, кўрқолар!

— Тўхта-чи, кимлигини билайлик. Ҳов опа, кимисиз ўзи! Отингиз нимал? Қаевда ишлайиз!

— Янин жонланаман. Ҳайринг, ишоворларга шубҳа билан қарор бошлади.

— Исим Сукаррара. Фамилия Муродова.

— Қайдай эшиштандайди.

— Танишига ўшайдик. Эсладим, аввал «Бирлик» дайди. Ҳайр, Ҳомро!

— Ҳомро...м. Уйлаб кўрамиз унда. Қани, гапини тўлиқ ёшиштайдикчи...

— Ҳозир қаевда ишлайизиз!

— «Халқ сўзи» — Президентнинг газетаси. Бу хотине Президентнинг одами!

— Ҳа, ҳа! Қўйялсанларни, сенларга топнилган микрофонни бу хотинга топиб бернишибди.

— Президентнimas, ана шу полковникларнинг ўюсуси бу ёл. Қўйидаги мегафон — уларнини!

— Шу тобда бир, бир, юни шустидан коҳолаб кутиди. Сўнг яна ўнса калака қиди:

— Микрофоннингизни югитларга сотмайсан...

Аламдан титраб, ночор орқага — оралик зо-нага кайтдим. Начора, Сенга ишонишмаса, уларни ишонишни мажбур этасанни! Балки югитлар-да айб ўйдиди. Ахир танимасни — сийламас, деган гап бор.

— Ҳондай кийимидан...

— Тўхтаглар! Жон болаларим, тўхтаглар!

— Қаёвка, таєтасизлар! Кўрмаясизларим, ахир!

— Қулларимни сийлаб бујордим, кўксимга кўйиб ёлдириб:

— Тўхтаглар!!!

Шахд билан келвётган ҳам, тизганини оқими-га кўйиб аргашнига ҳам, аламу газабда титраб ёлаётгани ҳам бир лаҳзада тўхтади.

— Энгизларни ўйнинглар, жон югитлар. Яки-лашманд!

Жаҳл келгандай ақи чоқади, дейншарди. Рўй, ҳайринг. Йигитларни ўши жонда ишан, тўх-таб юзинга қарашди. Кимидир ажабланни, кимидир кибр қарашди. Яна кимидир ҳайрларини, бирор нифратланни қарди менга.

— Кимисиз ўзи!

— Ким бўлсан ҳам-онаман!

— Йигитларни тўсмас! Кече ҳафра таєтасизлар!

— Йигитларни тўсмас! Кўрмаясизларим, ахир!

— Ҳондай кийимидан...

— Тўхтаглар!

— Шахд билан келвётган ҳам, тизганини оқими-га кўйиб аргашнига ҳам, аламу газабда титраб ёлаётгани ҳам бир лаҳзада тўхтади.

— Энгизларни ўйнинглар, жон югитлар. Яки-лашманд!

Жаҳл келгандай ақи чоқади, дейншарди. Рўй, ҳайринг. Йигитларни ўши жонда ишан, тўх-таб юзинга қарашди. Кимидир ажабланни, кимидир кибр қарашди. Яна кимидир ҳайрларини, бирор нифратланни қарди менга.

— Кимисиз ўзи!

— Йигитларни тўсмас!

Эркотоши ШУКУРОВА

КҮНГИЛ МАВЖЛАРИ

ЖАСОРАТ

1.
Кетти энам қардай қардай кетди
Аскар боласининг йўлига.
Мики сингит мозорига гул битди,
Мунгайбод боқади ҳамон
Аскар акаснинг йўлига.
Онам гапларин тутаголмайди
Мен кўргаман тогам ҳақида.
Учбурач хотарни жондан асрайди.

2.
Дастурхон ҳар йигитширилганда
Дуолар ўйиди арвоҳ ҳақида.
Жангич аскар тогандан ёдгор
Учбурач хотар то дануз.
Армонни қўнгига ҳар куни
Ғалқалер тушиб берди
Ҳадисиз, тилсиз...

3.
Тушларимга кириб чинади тогам,
Ярдкор.
Қўнида автомат кетиб боради.
Изларидан йиглаб қолар қизгандок,
Сўнгги марта боқар кунбатор томон.
Беҳи тўла боғар хиди...
Дилгинаси титиб боради...
Сўнгги марта қўзларига
Қўринар Узбекистон.

Сен тоздек юсан
Омониярга етасан.
Мени қўйларинга кўтарсанг,
Тиллашов бўлади юлдузлар.
Иккаламан бор жойда
Тун воз кечади ўзингидан.
Хикрон имма, гиббатлар нима!!
Кўёш тафтидан эрип кундузлар.
Жодугар боягайди, кетсан...
Иш, ўла бошлидай қонимда,
Коримда, боримда, жонимда,
Атрофда куяр гайр кўзлар.

Қора киради гул қўнгиг,
Улан ишқининг қабри юрагим,
Улан ишқининг қабри юрагим,
Болалайди энди гап-сўзлар.

ЯНА НИМАЛАРГА ИШОНТИРАЙИН

Тақдирда кутуплаб кетардик қайи,
Севилимаслик дарди ҳаммадан ёмон.
Наҳот, вирлинига бўлмаса поён,
Яна нималарга ишонтирайин.

Соз созладим юркининг торларидан,
Утлар ёқидум юркининг қўларига.
Ез келлади юркининг қўларига,
Яна нималарга ишонтирайин.

Мен қора қиймадим,
Қўнгил қора қиймади,
Калб яра, юрак қийди,
Адват бағир ўйди.

Фарёд ҷарх уриб ўйнار,
Тилимлайди танини.
Доно жим, нодон сўйлаб
Мецтамоқда ганими.

ОЙ ТЎЛГАН КЕЧА

Багрим ҳам тўлган эди,
Бахтиам ҳам кутган эди,
Бахтиам бўлган эди
Ой тўлган кечи.

Дилда йўқ эди ҳеч «қод»
Ой тўлган кечи.
Кўйиб қуйлаганингиз,
Сўйиб сўйлаганингиз.
Мендим ўлаганингиз
Ой тўлган кечи.

ЁР ДЕГАНИМ...

Дунё бир ён, сен бир ён, дединг,
Сенсиз эндонд бир дунё, дединг.
Шамоллардан беғазн бўлдим,
Ер деганим ағор билинди.

Қўя шашарим селини қолдим,
Қўнгилининг коқ ҷўлида қолдим,
Бедаво даръа кўлда қолдим,
Ер деганим ағор билинди.

Тунни кунга улаблар кутдим,
Чўқилардан қўлаблар кутдим.

Хар дам инсофтилаблар кутдим,
Ер деганим ағор билинди.

Мен қалбимни маликсиман,
Севилимни ҳам эркисиман.
Десам, таниҳо янисиман,
Ер деганим ағор билинди.

Шум рақиблар дастидан доғ-еф,
Ҳамон этсан ўларни ёд-еф,
Улим яхши бўлганича ёт-еф...
Ер деганим ағор билинди.

МЕХР-МУРУВВАТЛИ
БУЛАЙЛИК

ОРОЛБҮЙИГА

ХАЙРИЯ ЕРДАМИ

Тошкентга болалар даво-
лаш-профилактика мусассаса-
лари учун асосан тибий до-
ри-дормондан иборат хайрия
ёрдами келди. У Кизил Крест
ва Кизил Яримой ҳамиятига
руюшасининг Япония Кизил
крести маблани асосида
ташики этиди. Бу дорин-дар-
монларни республикамизга
жўнатишда Голландянинг
Кизил крест ҳам таҳтида.
Хайрия ёрдамидан Орол-
бўй минтақасидаги болалар
каслончалари ва мусассаса-
ри баҳраманд бўлладар. Ку-
тиларда Коракалпогистон
Республикаси, Хоразм ва Бу-
хоро вилоятларининг шимолий
қисмидаги, шунингдай Турк-
манистонни Тошкозув ва
Козогистонни Кизил Үрада
вилоятларидаги сасалончонлар-
нинг анис манзили кўрсатили-
ган.

Буларнинг ҳаммаси Кизил
Крест ва Кизил Яримой жа-
миятлари ташкия этган Орол-
бўй ахолисига ёрдам кўрса-
тиш коғисиниши натижаси-
сидир. (ЎзТАГ).

В. Г. Бединский айтга-
нидек, бошца тиллардан
кетадиган сўз топни осон
эмас, тоғилган эквивалент
атама барча ҳолларда ҳам
муваффакиятли бўлшига
умид борланмаса ҳам була-
ди, чунки янги маъно, ту-
шучча, фикр ҳаёт да илм
дан соҳасига кириб келган
энди, шу билан бирга уни
ибодаловчи янги атама ҳам
кириб келди. Шу маъно
да «Ҳалқ сўзи» нинг 27
декабр сонидан берилган
бахсоли мақорда ҳақида
фикримни билдирибочи-
ман. Маколада кўрасатил-
гандек, тилимизга бошча
тильжардан кўчган ба-
синглих кетган сўзлар уз
ҳолда ишлатилиши мақ-
садга мувофиқид. Бунга
ройи, массив, квартал, га-
зета, журнал, институт,
адрес, ставка, лекция, се-
минар, кредит, биджет,
субвенция, потания, бух-
галтерия, статистика, ба-
ланс, расчет, консульта-
ция, илан, дебет ва кре-
дит (бух), капитал, инвес-
тиция, инвентаризация, экс-
порт, импорт, депонент,
тариф, фонд, серия, прин-
цип, кибернетика, каби
қатар сўзларни киритиш
мумкин. Курсатилган сўза-
ларнинг кулинича иктисодиёт
соҳасидаги атамаларdir.

Афуски, ҳозиргача ӯзеб-
истон қомуси бошқармаси
иқтисодий атамалар соҳа-
сида алоҳида доклад тай-
ерлаб, бир қатор муаммо-
ларни кечи иктисодичлар
мушоқзасига кўйтани қўй.

Олинидаган солиқлар ва
тарифларнинг оғимаси:
«Ҳисоб» деб олнимоқда.
Шундай экан, «расчетний
счёты» ни «ҳисоб-китоб»
деб таржимида кўйлишга
төмрор.

Ҳисоб-китоб, счёты сўзи esa
нормаси: «Ҳисоб» деб олнимоқда.
Шундай экан, «расчетний
счёты» ни «ҳисоб-китоб»
деб таржимида кўйлишга
төмрор.

Валанс сўзи бир неча
мъалыматни ишлатилиши.
«Баланс»ни «мусозатан»
деб олнимоқда. Шундай
жалиши деб олнимоқда кўй-
лишга төмрор.

Зардоли нижолини экиш-
дан олдин танинг қандай да-
нкандан унб ичиқиалигини
билишинг кеҳар, Айтилар,
ачиқ магазилими, чучук магази-
лими. Агар билансин, ниҳол
декартах айланб мева бер-
гандан сўнг пушаймон кили-
шиш мумкин. Айнича, ма-
тади қилинганда.

Ҳар қандай оламшумул иш-
нида хусусий этиб юрагинг-
га олмасин, унинг натижаси
бесамар бўлади.

Бемасад одам—сақро са-
муни.Ҳалқ сўзи бор — Ватан ка-
моли бор.Муҳаббат—гадони шоҳ,
шоҳни гадо қилювчи илоҳий
кудат.Оила таяниш тан-жисмлар
ковушмоги эмас, кўнгиллар
ковушмогидир.

Ақси садо

СЎЗДАН СЎЗНИНГ

ФАРҚИ БОР

Бу масалада иктисодиёт
университети қошидаги ик-
тисодичлар клуби, Фан-
лар академисининг икти-
содиёт имий-тадқиқот ин-
ститути ва бошқаралар ҳам
биралинида ечилиди, ҳал
клинидида Бухгалтерия ва
статистика сўзларига кел-
са, уларни бир нобора билан
«Ҳисоб илми» деб таржима
кириш тўғри эмас. Стати-
стика ҳузарагерларни та-
шаббуси иктисодий фан,
уларнинг вазифалари, ма-
мозмунларни ҳар хил.

Бундан ташкири, расчест
сўзи ҳам ҳисоб, баъзан
хисоб-китоб.

Ҳисоб-китоб, счёты сўзи esa
нормаси: «Ҳисоб» деб олнимоқда.
Шундай экан, «расчетний
счёты» ни «ҳисоб-китоб»
деб таржимида кўйлишга
төмрор.

Ҳисоб-китоб, счёты сўзи esa
нормаси: «Ҳисоб» деб олнимоқда.
Шундай экан, «расчетний
счёты» ни «ҳисоб-китоб»
деб таржимида кўйлишга
төмрор.

Ҳисоб-китоб, счёты сўзи esa
нормаси: «Ҳисоб» деб олнимоқда.
Шундай экан, «расчетний
счёты» ни «ҳисоб-китоб»
деб таржимида кўйлишга
төмрор.

Ҳисоб-китоб, счёты сўзи esa
нормаси: «Ҳисоб» деб олнимоқда.
Шундай экан, «расчетний
счёты» ни «ҳисоб-китоб»
деб таржимида кўйлишга
төмрор.

БОШ МУҲАРИР Аҳмаджон МУХТОРОВ.

МУАССИС: Ўзбекистон Республикаси Олий Конгиси

Азим СУЮН

ҲАҚИҚАТ—КУЧ, АММО
КУЧ ҲАҚИҚАТ ЭМАС!

«МЕН МУҲАББАТГА СИҒИНАМАН» КИТОБИДАН

ғизини севгандарга қийин бу-
лади. Шўрданеки яхши кўр-
ганинга ундан ҳам қийин.
Агар болани шу зардоли ни-
холига қиёсласак, янада қи-
йин...

Миллат тили ривожи миллат
мөриғининг ривожидир.

Маориф ривожи мөриғи бир
миллат, ҳеч бир давлат туб
таянч, яшаб қолишидек пой-
деворга эга бўлолмайди!

Она тилисиз ҳалқ—чироғи

ўчган ҳалқ.

Деҳқонни пастдан—ердан
юқасликка кўтариш зосим,
юқасликка кўтариш зосим

иҷодийни таъсисида

заруратни таъсиси